

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej aj ako: „MK SR“ a „gestor“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon (ďalej ako „autorský zákon“)

Lokalizácia: § 129h

Účinnosť: 25. 03. 2022

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 135

Absencia definície primeranosti podielu z odmien za udelenie licencie

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/532>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: <https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=8&CPT=761>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu

☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 29. 05. 2025

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Predmetná regulácia opisuje náležitosti odmeny autorom alebo iným nositeľom práv, ktorú musí zaplatiť vydavateľ periodika. Ide o povinnosť vydavateľa periodika vyplatiť nositeľom práv (autorom, umelcom a iným držiteľom práv k chráneným obsahom) primeraný podiel z odmien, ktoré vydavateľ získal za udelenie licencie poskytovateľovi služieb informačnej spoločnosti (napríklad internetovým platformám). Tento podiel musí byť vyplatený do šiestich mesiacov po uplynutí doby ochrany práv, ktorá je definovaná v § 129d autorského zákona. Ide o spôsob zabezpečenia spravodlivého rozdelenia zisku medzi všetkých, ktorí prispeli k vytvoreniu a distribúcii obsahu v periodiku. Regulácia v praxi prináša niektoré nové pravidlá pre zmluvné vzťahy medzi podnikateľmi - autormi diel a držiteľmi licencií na jednej strane a nadobúdateľmi/používateľmi licencií na druhej strane. Cieľom sú transparentnejšie licenčné vzťahy, zvýšená ochrana práv a spravodlivejšie rozdelenie príjmov z odmien.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Podľa aktuálneho znenia regulácie je vydavateľ periodika povinný zaplatiť nositeľom práv k predmetom ochrany zahrnutým do periodika primeraný podiel z odmien za udelenie licencie poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti do šiestich mesiacov od uplynutia doby ochrany. Zákon bližšie neuvádza podrobnosti týkajúce sa primeraného podielu z odmien za udelenie licencie, čo vyvoláva otázky týkajúce sa práve slova „primeraný“. Tento podiel je často zo strany autorov uvádzaný ako nedostačujúci, či neobhajujúci ich práva.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná doložka vybraných vplyvov (ďalej ako „doložka“). Podľa doložky sú dotknutými subjektmi, v kontexte hodnotenej regulácie, vydavatia periodickej tlače, autori a iní nositelia práv. Povinnosť zaplatiť nositeľom práv primeraný podiel z odmien za použitie periodickej publikácie poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti sa podľa doložky teoreticky týkala približne tisícky vydavateľov periodickej tlače. Podľa doložky sa vzhľadom na to, že väčšina boli malí a občasní vydavatia (napr. obce), predpokladalo, že regulácia bude ovplyvňovať približne 20 veľkých vydavateľov (Asociácia tlačенých a digitálnych médií, kam patria najväčšie mediálne domy, mala v čase vypracovania ex ante fázy 16 členov). Ex post: Dotknutými subjektami sú najmä vydavatia periodickej tlače, ale aj autori a iní nositelia práv. Povinnosť zaplatiť nositeľom práv primeraný podiel z odmien za použitie periodickej publikácie poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti sa teoreticky týka približne tisícky vydavateľov periodickej tlače. Keďže podľa doložky regulácia ovplyvňuje najmä veľkých vydavateľov, celkový počet dotknutých subjektov bol stanovený na základe počtu členov Asociácie tlačенých a digitálnych médií, ktorá združuje práve najväčších vydavateľov v počte 19 subjektov.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná aj analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol samostatne identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Podľa doložky mal materiál (ako celok) pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
135	Absencia definície primeranosti podielu z odmien za udelenie licencie	§ 129h	25. 03. 2022	Vydavatelia periodickej tlače	19	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebolo možné vyčíslieť vplyvy pre nedostatok relevantných dát. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Vzhľadom na povahu hodnotenej regulácie nie je možná kvantifikácia nákladov. Zavedenie danej regulácie v právnom poriadku môže potenciálne viesť k súdnym sporom, pričom konečné rozhodnutia závisia od individuálneho posúdenia súdov, čo znemožňuje vytvorenie jednotného kvantifikovateľného rámca.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Z dôvodu absencie dát či iných kvantifikovateľných ukazovateľov je možné uviesť len zdroj týkajúci sa počtu všetkých potenciálne dotknutých subjektov. Uvedený zdroj je zverejnený na webovom sídle MK SR dostupný pomocou tohto odkazu. Informácia o počte najväčších vydavateľov, a síce členov Asociácie tlačných a digitálnych médií, je dostupná pomocou tohto odkazu.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, kde bol posúdený vplyv na podnikateľské prostredie, avšak pre nedostatok dát náklady neboli vyčíslené. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú, vzhľadom na jej povahu, nie je možné vyčíslieť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze boli predpokladané zvýšené náklady jednej zo strán v prospech zvýšených príjmov druhej (s nulovým súčtom vplyvov na podnikateľské prostredie ako také). Vznik nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze nebol v súčasnosti identifikovaný.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, sekcia umenia, kreativity, médií a autorského práva, odbor autorského práva

Rada pre mediálne služby

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Slovenský ochranný zväz autorský
pre práva k hudobným dielam (ďalej ako
„SOZA“), 00178454

Slovenský syndikát novinárov (ďalej ako
„SSN“), 00178501

MAC TV s.r.o., 00618322

MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s.r.o.,
31444873

LITA, autorská spoločnosť, 00420166

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

Forma:

Dátum vykonania:

SOZA, 00178454

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

13. 02. 2025

SSN, 00178501

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

13. 02. 2025

MAC TV s. r. o.,
00618322

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

13. 02. 2025

MARKÍZA – SLOVAKIA
spol. s. r. o., 31444873

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

13. 02. 2025

LITA, autorská
spoločnosť, 00420166

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

13. 02. 2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 03. 01. 2025 do 20. 01. 2025

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Zástupca SSN uviedol, že aktuálne nastavenie regulácie nie je vyhovujúce. Problematický aspekt regulácie, tak ako uviedol zástupca SSN už v písomnej formulácii podnetu, spočíva v nejasnosti pojmu „primeranosť“ odmeny. Autori často poukazujú na to, že tento podiel je nedostatočný a nezodpovedá primeranému uznaniu ich práv ani ich záujmom.

Podľa spoločného stanoviska vysielateľov prítomných na ex post konzultácii, a síce MAC TV s. r. o. a MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r. o. (ďalej ako „vysielatelia“), je aktuálne nastavenie regulácie vyhovujúce.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Gestor k dôvodu vzniku regulácie uvádza, že primárnym cieľom bolo transponovať do právneho poriadku Slovenskej republiky Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (ďalej ako „smernica o autorskom práve“). Smernica o autorskom práve pristúpila k harmonizácii rôznych oblastí autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom, u ktorých si to vyžiadala rýchly rozvoj digitálneho prostredia v Európskej únii, a preto je rozčlenená do niekoľkých samostatných častí, v ktorých sa postupne dotýka rôznych tém – výnimiek a obmedzení z autorského práva, opatrení na zlepšenie licenčných praktík a prístupu k obsahu a opatrení na dosiahnutie dobre fungujúceho trhu autorských práv. Cieľom bolo vytvoriť nové právo súvisiace s autorským právom pre vydavateľov periodík, na základe čoho sa do časti autorského zákona o právach súvisiacich s autorským právom pridala nová – piata hlava s vymedzením náležitostí predmetného práva.

Na margo existujúceho právneho rámca gestor konštatuje, že v priebehu procesu transpozície nedošlo k zavedeniu akéhokoľvek mechanizmu, ktorý by bol v rozpore s právnym rámcom Európskej únie, respektíve so smernicou o autorskom práve.

Gestor taktiež poukazuje na to, že ani v iných členských štátoch Európskej únie neexistuje jednotný alebo osobitný mechanizmus na výpočet, ktorý by išiel nad rámec všeobecných zásad proporcionality a primeranosti. Uvádza tiež, že Súdny dvor Európskej únie sa otázkou primeranosti opakovane zaoberal vo svojej rozhodovacej praxi, avšak vždy išlo o posudzovanie konkrétnych prípadov bez vytvorenia všeobecného pravidla.

Z vyššie uvedených tvrdení podľa gestora vyplýva, že existujúci právny rámec poskytuje dostatočný priestor na individuálne posúdenie bez potreby zavádzania nových mechanizmov výpočtu.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),

- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Zástupca SSN vo svojom návrhu uvádza, že legislatívna zmena by mala spočívať v bližšej definícii „primeranosti“, a to napríklad prostredníctvom percentuálneho podielu. Tým pádom by bol podľa zástupcu SSN zabezpečený minimálny podiel, ktorý vydavateľ dáva autorovi diela. V priebehu ex post konzultácie odznel priemer vo výške 33%.

Podľa spoločného stanoviska vysielateľov legislatívna zmena nie je potrebná. Zhodne dodávajú, že primeranosťou odmeny za udelenie licencie či spôsobom jej určenia sa bližšie zaoberá § 59 ods. 4 a 5 autorského zákona. Považujú za potrebné rozlišovať pojmy autorská odmena a podiel. Autorská odmena predstavuje odmenu, ktorú autor dostane samostatne, pričom podiel je odštep, ktorý dá vydavateľ autorovi.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Gestor uvádza, že alternatívne riešenie prezentované zo strany zástupcu SSN nie je vhodné. V otázke potenciálneho zákonného definovania percentuálneho podielu dodáva, že ako prvé je potrebné objasniť si, či hovoríme o priemere autorskej odmeny, alebo o podiele, aký dostane vydavateľ z celej odmeny. V súlade s platnou legislatívou neexistujú žiadne právne odporúčania týkajúce sa určenia podielu, ktorý by mal vydavateľ periodika zaplatiť nositeľom práv k predmetom ochrany.

Na základe vyššie uvedených tvrdení gestor konštatuje, že existujúci právny rámec poskytuje dostatočný priestor pre individuálne posúdenie každého prípadu, pričom neexistuje právny základ pre zavedenie nových, paušálnych mechanizmov výpočtu. Gestor zároveň uvádza, že autorský zákon, v ktorom sa predmetná transpozícia smernice o autorskom práve premietla, nebude v najbližšom období predmetom legislatívnych zmien.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Hodnotená regulácia predstavuje povinnosť vydavateľa periodika, ktorý uzavrie s poskytovateľom služieb informačnej spoločnosti licenčnú zmluvu a získa za udelenie licencie odmenu, vyplatiť nositeľom práv k chráneným obsahom zahrnutým v periodiku primeranú odmenu. Túto povinnosť je vydavateľ povinný splniť do šiestich mesiacov od uplynutia doby ochrany, teda do dvoch rokov od zverejnenia periodika. Predmetné ustanovenie predstavuje realizáciu transpozičného záväzku vyplývajúceho z harmonizácie vnútroštátnej legislatívy s príslušnými normami práva Európskej únie.

Regulácia vplýva na podnikateľské prostredie najmä zvýšením administratívnej a finančnej záťaže pre vydavateľov, ktorí musia zabezpečiť výpočet a výplatu daných odmien nositeľom práv. Zároveň však posilňuje postavenie autorov a podporuje spravodlivejšie rozdelenie príjmov z licencovania obsahu.

Problematický aspekt regulácie podľa SSN spočíva v nejasnosti pojmu „primeranosť“ odmeny. Autori často poukazujú na to, že tento podiel je nedostatočný a nezodpovedá primeranému uznaniu ich práv ani ich záujmom.

Podľa gestora existujúci právny rámec poskytuje dostatočný priestor na individuálne posúdenie bez potreby zavádzania nových mechanizmov výpočtu.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Zástupca SNN vyjadril požiadavku na legislatívnu úpravu hodnoteného ustanovenia, pričom navrhuje legislatívnu zmenu, ktorá by presnejšie definovala pojem „primeranosť“ v súvislosti s podielom, ktorý vydavateľ vypláca autorovi diela. Návrh sa zameriava na stanovenie konkrétneho percentuálneho podielu, napríklad vo výške 33%, ako minimálnej výšky podielu, ktorý by vydavateľ mal zaplatiť autorovi. Cieľom je zabezpečiť, aby autor vždy dostal spravodlivý podiel z príjmov generovaných prostredníctvom licenčných dohôd.

Zástupcovia vysielateľov vyjadrili nesúhlas s takouto legislatívnou úpravou. Reguláciu v jej súčasnom znení považujú za korektne nastavenú, bez potreby akýchkoľvek zmien. Zároveň dodávajú, že je potrebné rozlišovať medzi pojmami „autorská odmena“ a „podiel“. Autorská odmena je odmena, ktorú autor dostane priamo za svoje dielo, zatiaľ čo podiel je časť tejto odmeny, ktorú vydavateľ poskytne autorovi.

Gestor vo svojom stanovisku vyjadril nesúhlas s navrhovanou úpravou legislatívneho znenia. Súčasný právny rámec umožňuje individuálne posúdenie každého prípadu a neexistuje právny základ pre zavedenie nových, generalizovaných mechanizmov výpočtu, pričom zmena autorského zákona v blízkej budúcnosti nie je plánovaná.

Spracovateľ stanoviska sa stotožňuje s názorom gestora a vysielateľov.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

- ☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
- ☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ sa stotožňuje s názorom gestora, ako aj s názorom zástupcov vysielateľov a nenavrhuje reguláciu upraviť alebo upraviť jej aplikačnú prax.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor právneho predpisu sa k obsahu stanoviska spracovateľa nevyjadril.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia